

ספירת העומר – ימים ושבועות

תרומת הדשן סימן לז

שאלה, אם ספק לאחד, אם ספר לילה אחת או לאו, האיך יעשה מכאן ואילך ... יראה דיספור בברכה מכאן והלאה ... ואף על גב דבודאי שכח יום אחד כו', נהגין כבה"ג דכתב, שכח יום אחד שוב אינו סופר, פירוש בברכה ... בספק, מצינו למיסמך עלייהו. דמצאתי בספר א"ז הגדול דראבי"ה סבר, דספירה בזמן הזה דאורייתא.

שוע"ר סי' תפט

ה מן התורה צריך למנות הימים וגם השבועות שנאמר תספרו חמשים יום, כלומר עד חמשים, ואומר שבעה שבועות תספר לך. כיצד יספור שניהם, כשמגיע לשבעה ימים יאמר היום שבעה ימים שהם שבוע אחד, וכשמגיע ליום ארבעה עשר יאמר היום ארבעה עשר יום שהם שני שבועות, וכן בשאר כל סוף שבוע ושבוע, ואם לא עשה כן לא יצא ידי חובתו מן התורה.

ו אבל בימים שבין כל שבוע ושבוע, דהיינו מיום ח' עד יום י"ג ועד בכלל, ומיום ט"ו עד יום עשרים, וכן הימים שבין שאר השבועות, יש אומרים שאין צריך למנות בהן השבועות אלא הימים בלבד, כגון ביום ח' יאמר היום שמונה ימים, ואין צריך לומר שהם שבוע אחד ויום אחד. ויש אומרים להיפוך, ביום ח' יאמר היום שבוע אחד ויום אחד, וביום ט"ו יאמר היום ב' שבועות ויום אחד. ויש אומרים שצריך לומר בהם סכום הימים והשבועות, כגון ביום ח' יאמר שמונה ימים שהם שבוע אחד ויום אחד, וכן בשאר כל הימים צריך לומר סכום כל הימים והשבועות ומנין הימים העודפים על השבוע. וכן נתפשט המנהג בכל תפוצות ישראל ואין לשנות.

ומכל מקום אם טעה ומנה באחת מב' הספירות (הראשונות) בימים שבאמצע השבועות, אין צריך לחזור ולספור בזמן הזה, שהספירה מדברי סופרים. ואף בימים שהם סופי השבועות, כגון יום ז' וי"ד וכיוצא בהם אם טעה ולא מנה אלא הימים בלבד, ולא הזכיר השבועות כלל, יש אומרים שאין צריך לחזור ולספור בזמן הזה שהספירה אינה אלא זכר, וכיון שספר הימים יצא.

אבל אם ספר שבועות בלבד, כגון שאמר היום שבוע אחד או שני שבועות ולא הזכיר מנין הימים, צריך לחזור ולספור, לפי שעיקר הספירה הוא מנין הימים, שבמנין הימים בלבד יכולין לספור כל המ"ט יום, אבל במנין השבועות בלבד בלא הזכרת שום מנין ימים אי אפשר לספור אלא הימים שהם סופי השבועות.

ויש אומרים שאף אם מנה הימים לבד צריך לחזור ולספור, שכל מה שתקנו חכמים תקנו כעין של תורה, ויש לחוש לדבריהם לחזור ולספור בלא ברכה.

יד מי ששואל אותו חבירו בבין השמשות כמה ימי הספירה בלילה זה, יאמר לו אתמול היה כך וכך, שאם יאמר לו היום כך וכך לא יוכל הוא עצמו לחזור ולמנות בברכה, לפי שכבר יצא ידי חובתו במה שאמר לחבירו היום כך וכך, לפי דברי האומרים שאין צריך כונה לצאת, אף שלא אמר לעומר אין בכך כלום.

כג ויש אומרים שאם שכח לספור בלילה אחת אין צריך לספור כלל בשאר כל הלילות, לפי שכבר הפסיד ממצות ספירת העומר לגמרי כשחיסר ממנו יום אחד, שנאמר תמימות תהיינה. ויש חולקין ואומרים שצריך לספור בשאר כל הלילות, לפי שכל לילה היא מצוה בפני עצמה ואין תלויות זו בזו.

כה וכל זה כשברי לו שלא ספר בלילה אחד, אבל אם הוא מסופק בדבר, אף שלא ספר למחר ביום יספור בשאר לילות בברכה ... שיש כאן ספק ספיקא להחמיר להצריך ברכה וספירה בשאר הלילות.

דברי נחמ"י סי' תפט

ובתרומת הדשן איתא בענין אחר, כיון דלראבי"ה דספירה בזמן הזה דין תורה ספיקו להחמיר, ולהתוס' דס"ל מדברי סופרים הרי ס"ל שכל לילה מצוה בפני עצמה ... נפקא מינה דלפי זה אין ללמוד מכאן למקום אחר.

שדי חמד, מערכת ברכות סי' א סי"ח אות י

במה שנחלקו הפוסקים אי בדאיכא ס"ס לברך לא אמרינן ספק ברכות להקל או לא שנא, מבואר בדברי רבנן בתראי ... היכא דאיכא בהדי ס"ס חד ספקא דדילמא הוי דאורייתא, בהא אזלינן לחומרא, דהוי ספק דאורייתא דאזלינן לחומרא, ובהא לא חיישינן משום לא תשא.

אגרות קודש ח"ח אגרת ו'תתכה

ספק לו אם ספר ספה"ע. – ראה שו"ע או"ח סתפ"ט ס"ח, והועתק גם בשו"ע לאדה"ז שם ... באחרונים ... הצ"ע בזה להסוברים (ורבים הם) דספק ספיקא בברכות – גם כן להקל. ואף שיש לפלפל בדבריהם – לא מפני הפלפול נסור מפסק דין ברור בשו"ע.